

Uit de Praktijk

INVLOEDEN OP DE HOUTPRIJS BIJ VERKOPINGEN

door

E. B. BONHOF

Wanneer er na afloop van een openbare houtverkoop onder het genot van een kop koffie of wat anders nog eens van gedachten wordt gewisseld over de pas gehouden verkoping, dan hoort men vaak de stelling verkondigen, dat de boeren in de eerste plaats lengte betalen, daarna dikte. Verder lopen de meningen over de grootte van de te brengen kavels nog al uiteen. De een meent dat men wél grote kavels kan brengen, een ander is voorstander van kleine kavels, terwijl een derde meent, dat dit geheel afhankelijk is van de plaats van verkoop.

Om vorenstaande meningen aan de praktijk te toetsen, is getracht een analyse te maken van de invloed die lengte, doorsnede en massa op de prijzen per kavel hadden op een dit voorjaar in de omgeving van Nijmegen publiek verkochte hoeveelheid boerengeriefhout van groveden. Dit geriefhout omvatte rond 133 m³, die tezamen met nog ongeveer 230 m³ sortimenten van andere houtsoorten ten verkoop werden gebracht. Het hout was van goede kwaliteit. In vroeger jaren werd dit hout gesorteerd in lengten, die met 1 m en doorsneden, die met 1 cm opliepen. Ten einde het afwijkingspercentage van deze wijze van meten vast te stellen is destijds een zeer nauwkeurige proefmeting van enkele kavels verricht. Het resultaat was als volgt :

Kavel nr.	Aantal st.	gem. l. m	gem. ø cm	Inhoud m ³	Afwijking %
A					
proefmeting	51	5,7	6,46	0,96	— 11
kavelboekje	50	6	6	0,85	
B					
proefmeting	51	5,7	5,76	0,78	+ 9
kavelboekje	50	6	6	0,85	
C					
proefmeting	40	6	6,78	0,87	+ 6
kavelboekje	40	6	7	0,92	
D					
proefmeting	53	6,1	5,48	0,79	— 24
kavelboekje	50	6	5	0,57	

Hieruit bleek, dat de verschillen vrijwel uitsluitend waren terug te voeren op het afronden van de doorsnede op hele centimeters en dat de bestaande methode van meten, vooral wanneer zou worden overgegaan tot het sorteren op lengten van halve meters en halve centimeters, zeer wel gehandhaafd kon worden. Gezien de vrij sterke afwijking die optrad

bij afronding van grensgevallen (zie kavel D) is later dan ook overgegaan tot het maken van sorteringen, oplopende met halve meters en halve centimeters.

Zo was ook de onderhavige verkoop gesorteerd met lengten oplopende in halve meters en doorsneden t/m 9 cm oplopende in halve centimeters, daarna in hele centimeters. Krom hout kwam in bedoelde 133 m³ niet voor. Dit hout was uitgesorteerd tot „posten”. In dit overzicht is het kromme hout buiten beschouwing gebleven.

De belangstelling voor de verkoop was zeer goed. In de zaal waren ongeveer 300 gegadigden aanwezig. Voor de meeste der in totaal ruim 450 kavels bestond levendige belangstelling. Ten slotte zij nog vermeld, dat het hout uitgesnoeid, gesorteerd langs berijdbare zandwegen was gelegd.

De verkregen gegevens ten aanzien van lengte en dikte zijn in de hierna volgende grafiek vastgelegd (Fig. 1). Teneinde tegemoet te komen aan de overzichtelijkheid, zijn de gegevens omtrent de halve meters en halve centimeters verwerkt in de aansluitende hele maten. Dit kon gevoelig geschieden, omdat de prijzen vrij gelijke tred hielden met de aansluitende maten. Als voorbeeld mogen hier de m³ prijzen per doorsnede volgen :

doorsnede	4	cm,	opbrengst	f 49	per	m ³
„	4½	„	„	f 48	„	„
„	5	„	„	f 46	„	„
„	5½	„	„	f 45	„	„
„	6	„	„	f 42	„	„
„	6½	„	„	f 48	„	„
„	7	„	„	f 57	„	„
„	8	„	„	f 54	„	„
„	8½	„	„	f 49	„	„
„	9	„	„	f 41	„	„

Beschouwen we de grafiek wat nader, dan zien we, dat het argument van *betalen van lengte* op deze verkoping slechts tot op zekere hoogte steekhoudend is. Per doorsneeklasse loopt de prijs op tot 6, soms 7 meter om daarna (op een enkele uitzondering na) weer terug te vallen. Wat het hout aan lengte méér dan 7 m mat was dus kennelijk „overmaat”. Duidelijk komt dit ook naar voren, wanneer de gemaakte prijzen worden ingedeeld in klassen van f 5. We krijgen dan de navolgende klassen :

I (f 25—f 30)	V (f 45—f 50)
II (f 30—f 35)	VI (f 50—f 55)
III (f 35—f 40)	VII (f 55—f 60)
IV (f 40—f 45)	

Nu blijkt, dat de 3 hoogste prijsklassen op èèn uitzondering na, alleen bereikt worden door 9 van de totaal 15 lengten van 6 en 7 m, de lengten van 8 m van dezelfde doorsnede brengen alle minder op.

De prijzen per m³ lopen binnen de doorsneeklasse per lengtemeter op tot 6 en 7 m; wat daarboven uitgaat, valt, op een enkele — wellicht toevallige — uitzondering na, terug in prijs. Opvallend is, dat alle prijzen per lengte in iedere doorsneeklasse tot 6 cm een stijgende tendens ver-

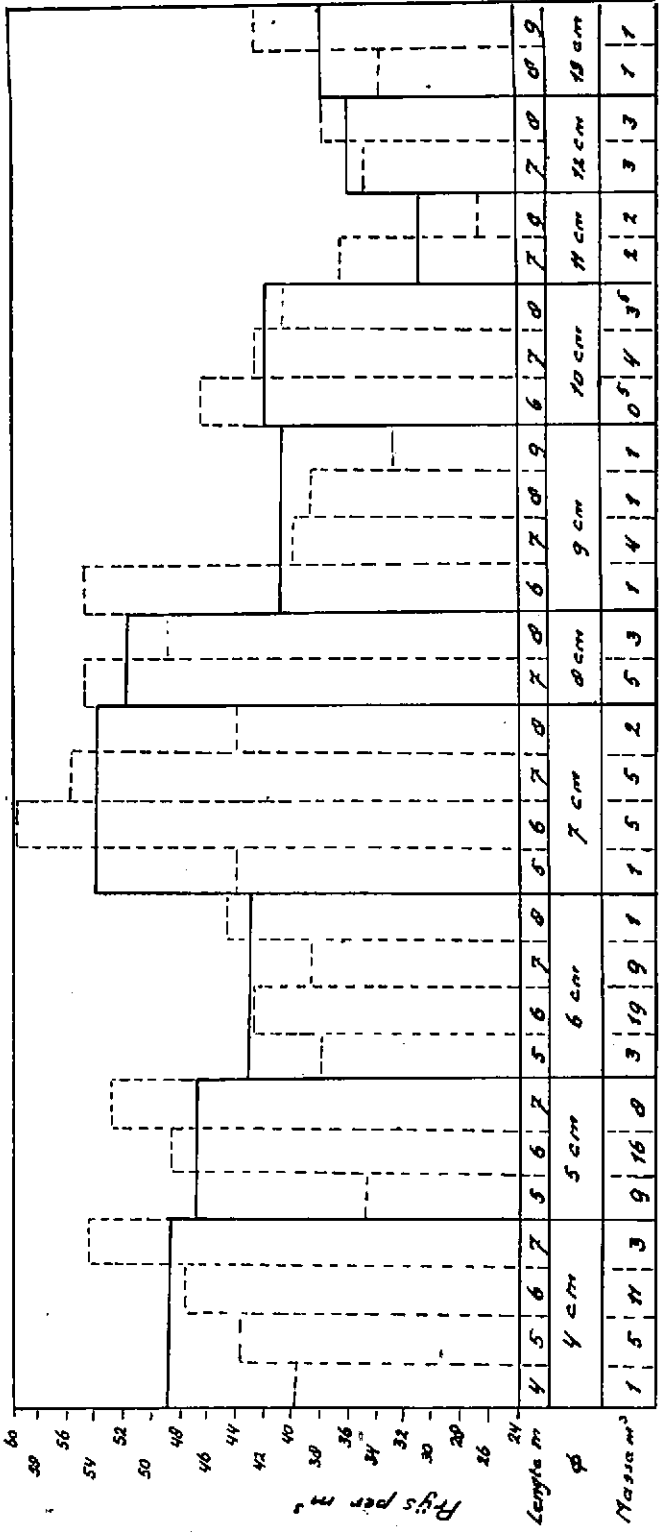

Fig. 1.

tonen, de 7 cm klasse geeft wel zeer duidelijk een keerpunt aan, de lengteprijs in de doorsneeklassen van 8 cm en op vertonen dan ook bij een stijging der lengte een dalende prijs.

Hoe staat het nu met het *betalen van dikte*? Dat de m^3 -prijzen oplopen met de doorsnede was, althans op deze verkoping, beslist niet juist, integendeel, de 4, 5 en 6 cm vertonen een duidelijk dalende lijn, de 7 en 8 cm springen dan met resp. f 57 en f 54 per m^3 ver omhoog, maar bij 9 cm valt de prijs al weer terug tot f 41 om bij 11 cm het dieptepunt van f 31 per m^3 te bereiken. (Men vergelijk ook het gegeven overzicht van de prijzen per m^3 , gerangschikt naar doorsneden van halve centimeters).

Ook de doorsnede met gelijkblijvende lengte toont eenzelfde beeld. Zo brengt de lengte van 7 m bij een doorsnede van

4 cm	f 55 per m^3	9 cm	f 40 per m^3
5 cm	f 53 per m^3	10 cm	f 43 per m^3
6 cm	f 39 per m^3	11 cm	f 37 per m^3
7 cm	f 56 per m^3	12 cm	f 35 per m^3 op.
8 cm	f 55 per m^3		

Ten slotte is gebleken, dat ook de *massa per kavel* belangrijke invloed op de m^3 -prijs heeft getoond en wel in die zin, dat de kleinste massa's de hoogste m^3 -prijzen deden. Dit is nagegaan voor alle voorkomende combinaties van lengten en dikten. Van deze waren er 25 die in kavels van verschillende massa's werden verkocht. De materie is te omvangrijk om in een eenvoudige grafiek te worden weergegeven en de lezer zal zonder meer voor waar moeten aannemen wanneer hier wordt medege-deeld, dat er van deze combinaties slechts 2 waren die bij een grotere massa een hogere m^3 -prijs opbrachten. Hiervoor waren bovendien achtereenvolgens slechts 2 en 1 kavels voor vergelijking aanwezig, zodat deze stijging ook aan volkomen toevallige omstandigheden te wijten kan zijn.

Een drietal voorbeelden moge het prijsverloop per massa illustreren :

Lengte 6 m, doorsnede 6 cm :

7 kavels van 0,51 m^3	deden gemiddeld f 48,18 per m^3
10 kavels van 0,68 m^3	deden gemiddeld f 41,03 per m^3
3 kavels van 0,85 m^3	deden gemiddeld f 39,61 per m^3
1 kavel van 1,19 m^3	deed gemiddeld f 26,05 per m^3 .

Lengte 6 m, doorsnede 7 cm :

2 kavels van 0,46 m^3	deden gemiddeld f 69,57 per m^3
4 kavels van 0,69 m^3	deden gemiddeld f 57,61 per m^3
1 kavel van 0,92 m^3	deed gemiddeld f 56,52 per m^3 .

Lengte 6 m, doorsnede 4 cm :

6 kavels van 0,38 m^3	deden gemiddeld f 56,58 per m^3
11 kavels van 0,45 m^3	deden gemiddeld f 45,45 per m^3
3 kavels van 0,53 m^3	deden gemiddeld f 45,28 per m^3 .

De hiervoor verwerkte gegevens zijn uiteraard van te geringe omvang en te zeer aan plaatselijke omstandigheden gebonden, dan dat er meer

dan zeer voorzichtige en dan nog slechts plaatselijk geldende conclusies uit kunnen worden getrokken. Met deze reserves zou dan gesteld kunnen worden, dat voor de onderhavige verkoop :

1. lengten, uitgaande boven 7 m, niet worden betaald.
2. de m³-prijs per doorsnede niet stijgt met het toenemen van de doorsnede, integendeel, er is een vrij duidelijk dalende lijn bij toenemende dikte, die slechts bij de 7 en 8 cm doorsnede onderbroken wordt door een sterke stijging.
3. kleine kavels meer in trek zijn dan grote (dit verschijnsel werd ook van andere zijde, vermeld).
4. doorsneden van meer dan 8 cm misschien beter tot gereede sortimenten kunnen worden opgewerkt. (Snijdt men bij een lengte van 8 of 9 m van het dikste eind een stuk af voor mijnhout, dan valt het overblijvende deel door zijn verminderde middendoorsnede en lengte in een hogere prijsklasse).

Op dezelfde verkoping werd ook 30 m³ grovedennenzaaghout verkocht, verdeeld over 27 kavels. De prijzen bedroegen hier per m³ voor

16 cm doorsnede	f 38,31	21 cm doorsnede	f 38,37
17 cm	" f 39,88	22 cm	" f 41,59
18 cm	" f 26,09	23 cm	" f 36,58
19 cm	" f 44,23	24 cm	" f 45,75
20 cm	" f 43,65	25 cm	" f 19,14.

Waar de prijzen, berekend naar lengte en naar massa per kavel een even grillig verloop toonden, kunnen hieraan geen aanwijzingen voor gunstiger kavelindeling worden ontleend.

De bedoeling van dit artikeltje is vooral, om collega's en anderen aan te moedigen ook soortgelijke gegevens te verzamelen. Misschien kan dan zelfs eens een overzicht worden samengesteld van meer dan plaatselijke betekenis. Bovendien zouden dan mogelijkheden tot plaatselijke vergelijking aanwezig zijn.